

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาเรื่อง สภาวะฟันผุ และพฤติกรรมกรดูแลทันตสุขภาพโดยผู้ปกครองของเด็กอายุ 2 – 5 ปี อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง นี้ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายตามลำดับดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเด็กและผู้ปกครอง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสภาวะฟันผุของกลุ่มตัวอย่างเด็ก

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรดูแลทันตสุขภาพโดยผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างเด็ก

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรดูแลทันตสุขภาพโดยผู้ปกครองกับสภาวะปราศจากฟันผุและสภาวะฟันผุมากของกลุ่มตัวอย่างเด็ก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเด็กและผู้ปกครอง

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 2 – 5 ปี ที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง และผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้ดูแลหลักของเด็กกลุ่มดังกล่าว จำนวน 257 คน

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเด็กและผู้ปกครองจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ
(n = 257)

กลุ่มตัวอย่าง	ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
เด็ก	เพศ	ชาย	136	52.9
		หญิง	121	47.1
		อายุ		
	2.0 – 2.11 ปี	82	31.9	
	3.0 – 3.11 ปี	105	40.9	
	4.0 – 5.0 ปี	70	27.2	
ผู้ปกครอง	เพศ	ชาย	43	16.7
		หญิง	214	83.3
		อายุ		
	น้อยกว่า 20 ปี	4	1.6	
	21 – 34 ปี	120	46.7	
	35 – 44 ปี	75	29.2	
45 – 59 ปี	57	22.2		
60 ปีขึ้นไป	1	0.3		

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเด็กมีจำนวนเพศชายมากกว่าเพศหญิงเล็กน้อย โดยมีเพศชาย 136 คน คิดเป็นร้อยละ 52.9 ส่วนเพศหญิงมี 121 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1 เป็นกลุ่มอายุ 3.0 – 3.11 ปี มากที่สุด ร้อยละ 40.9 รองลงมาเป็นกลุ่มอายุ 2.0 – 2.11 ปี และ 4.0 – 5.0 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.9 และ 27.2 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองมีจำนวนเพศหญิงมากถึง 214 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3 ในขณะที่เป็นเพศชายเพียง 43 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และเมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุ พบว่าอยู่ในกลุ่มอายุ 21 – 34 ปี มากที่สุด ร้อยละ 46.7 รองลงมาคือ 35 – 44 ปี ร้อยละ 29.2 และ 45 – 59 ปี ร้อยละ 22.2 ส่วนกลุ่มอายุที่น้อยกว่า 20 ปี ค่อนข้างน้อย พบมีร้อยละ 1.6 และกลุ่มอายุ 60 ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 0.3

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเด็กตามลำดับที่ของบุตร

ลำดับที่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	120	46.7
2	105	40.9
3	24	9.3
4	8	3.1
รวม	257	100

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเด็กส่วนใหญ่เป็นบุตรลำดับที่ 1 และ 2 โดยคิดเป็นร้อยละ 46.7 และ 40.9 ตามลำดับ รองลงมาเป็นลำดับที่ 3 ร้อยละ 9.3 และลำดับที่ 4 น้อยที่สุด ร้อยละ 3.1

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองตามความสัมพันธ์กับเด็ก

ความสัมพันธ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. พ่อ แม่	208	80.9
2. ปู่ ย่า ตา ยาย	40	15.6
3. ลุง ป้า น้า อา	8	3.1
4. อื่น ๆ	1	0.4
รวม	257	100

ตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองของเด็กเป็นพ่อแม่มากที่สุด ร้อยละ 80.9 รองลงมา เป็น ปู่ ย่า ตา ยาย ร้อยละ 15.6 และ ลุง ป้า น้า อา ร้อยละ 3.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองที่ไม่ใช่พ่อแม่ของเด็ก จำแนกตามสาเหตุที่ต้องเป็นผู้ดูแลหลัก

สาเหตุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. พ่อและแม่ของเด็กทำงานที่อื่น	22	45.8
2. พ่อแม่ของเด็กหย่าร้าง	13	27.1
3. พ่อหรือแม่ของเด็กทำงานที่อื่น	11	22.9
4. พ่อหรือแม่ของเด็กเสียชีวิต	2	4.2
รวม	48	100

ตารางที่ 4 พบว่าการที่กลุ่มตัวอย่างของผู้ปกครองที่ไม่ใช่พ่อแม่ต้องเป็นผู้ดูแลหลักมีสาเหตุมาจากการที่พ่อและแม่ของเด็กทำงานที่อื่นมากที่สุดถึงร้อยละ 45.8 รองลงมาเป็นพ่อและแม่ของเด็กหย่าร้างคิดเป็น ร้อยละ 27.1 และพ่อหรือแม่ของเด็กทำงานที่อื่น ร้อยละ 22.9 และน้อยที่สุด คือ พ่อหรือแม่ของเด็กเสียชีวิต ร้อยละ 4.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ไม่ได้เรียนหนังสือ	12	4.7
2. ประถมศึกษา หรือเทียบเท่า	111	43.2
3. ม.3 หรือเทียบเท่า	74	28.8
4. ม.6 ปวช. ปวส. อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	52	20.2
5. ปริญญาตรี	8	3.1
6. สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
รวม	257	100

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองอยู่ในระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่ามากที่สุด ร้อยละ 43.2 รองลงมาเป็นระดับ ม.3 หรือเทียบเท่า ร้อยละ 28.8 ระดับ ม.6 ปวช. ปวส. อนุปริญญา หรือเทียบเท่า ร้อยละ 20.2 และที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 4.7 ส่วนระดับปริญญาตรีน้อยที่สุด ร้อยละ 3.1

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการจำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกษตรกร	27	10.5
รับจ้าง	135	52.5
ค้าขาย	16	6.3
รับราชการ	7	2.7
แม่บ้าน	70	27.2
อื่น ๆ	2	0.8
รวม	257	100

ตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมาเป็นแม่บ้าน ร้อยละ 27.2 เกษตรกร ร้อยละ 10.5 ค้าขาย ร้อยละ 6.3 รับราชการ ร้อยละ 2.7 และอื่น ๆ ร้อยละ 0.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

รายได้เฉลี่ย	จำนวน(คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 1,000 บาท	40	15.6
1,001 – 5,000 บาท	107	41.6
5,001 – 10,000 บาท	85	33.1
10,001 – 15,000 บาท	16	6.2
มากกว่า 15,000 บาท	9	3.5
รวม	257	100

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวอยู่ในช่วง 1,001 – 5,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.6 รองลงมาอยู่ในช่วง 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 33.1 น้อยกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 15.6 รายได้ช่วง 10,001 – 15,000 บาท ร้อยละ 6.2 และน้อยที่สุดอยู่ในช่วงมากกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.5 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 สภาวะฟันผุของกลุ่มตัวอย่างเด็ก

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเด็กตามสภาวะฟันผุ (dmft)

ระดับความรุนแรงของสภาวะฟันผุ	สภาวะฟันผุ dmft (ซี่)	กลุ่มอายุ							
		2.0 – 2.11 ปี		3.0 – 3.11 ปี		4.0 – 5.0 ปี		รวม	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
Normal (ปกติ)	0	36	43.9	27	25.7	15	21.4	78	30.4
	รวม	36	43.9	27	25.7	15	21.4	78	30.4
Low (ต่ำ)	1	2	2.4	6	5.7	4	5.7	12	4.7
	2	12	14.6	12	11.4	13	18.7	37	14.4
	3	2	2.4	4	3.8	9	12.9	15	5.8
	รวม	16	19.5	22	21.0	26	37.1	64	24.9
Moderate (ปานกลาง)	4	12	14.6	12	11.4	4	5.7	28	10.9
	5	5	6.1	6	5.7	3	4.3	14	5.4
	6	4	4.9	12	11.4	5	7.1	21	8.2
	7	4	4.9	3	2.9	4	5.7	11	4.3
	8	0	0	4	3.8	3	4.3	7	2.7
	รวม	25	30.5	37	35.2	19	27.1	81	31.5
High (สูง)	9	0	0	4	3.8	3	4.3	7	2.7
	10	3	3.7	4	3.8	0	0	7	2.7
	11	1	1.2	2	1.9	0	0	2	0.8
	12	0	0	5	4.8	6	8.6	12	4.7
	13	0	0	1	1.0	1	1.4	2	0.8
	14	1	1.2	2	1.9	0	0	3	1.2
	15	0	0	0	0	0	0	0	0
	16	0	0	1	1.0	0	0	1	0.4
	รวม	5	6.1	19	18.1	10	14.3	34	13.2
รวมทั้งหมด		82	100	105	100	70	100	257	100
dmft เฉลี่ย (ซี่/คน)		2.6 ± 3.2		4.4 ± 4.1		4.0 ± 3.8		3.7 ± 3.8	
อัตราฟันผุ		56.1		74.3		78.6		69.6	

ตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเด็กมีอัตราฟันผุ คิดเป็นร้อยละ 69.6 มีค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุด (dmft) เท่ากับ 3.7 ± 3.8 ซี่/คน ส่วนใหญ่มีความรุนแรงของสภาวะฟันผุในระดับปานกลาง (dmft= 4-8 ซี่/คน) ร้อยละ 31.5 ใกล้เคียงกับกลุ่มที่ปกติ (dmft = 0 ซี่/คน) ร้อยละ 30.4 รองลงไปอยู่ในระดับต่ำ (dmft =1-3 ซี่/คน) ร้อยละ 24.9 และน้อยที่สุดอยู่ในระดับสูง (dmft > 8 ซี่/คน) ร้อยละ 13.2 เมื่อพิจารณาแยกรายกลุ่มอายุ พบว่า ในกลุ่มเด็กอายุ 2.0 – 2.11 ปี มีอัตราฟันผุร้อยละ 56.1 และมีค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุด (dmft) เท่ากับ 2.6 ± 3.2 ซี่/คน ซึ่งถือว่ามีความรุนแรงของสภาวะฟันผุอยู่ในระดับต่ำ ในกลุ่มเด็กอายุ 3.0 – 3.11 ปี มีอัตราฟันผุร้อยละ 74.3 และมีค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุด (dmft) เท่ากับ 4.4 ± 4.1 ซี่/คน และกลุ่มเด็กอายุ 4.0 – 5.0 ปี มีอัตราฟันผุร้อยละ 78.6 และมีค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุด (dmft) เท่ากับ 4.0 ± 3.8 ซี่/คน ซึ่งในทั้งสองกลุ่มนี้จัดว่ามีความรุนแรงของสภาวะฟันผุอยู่ในระดับปานกลาง

และเมื่อพิจารณาระดับความรุนแรงของสภาวะฟันผุแยกตามกลุ่มอายุต่าง ๆ พบว่าในกลุ่มเด็กอายุ 2.0 – 2.11 ปี มีอัตราฟันผุ ร้อยละ 56.1 ส่วนใหญ่มีฟันผุอยู่ระดับปกติ ร้อยละ 43.9 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 30.5 และระดับต่ำร้อยละ 19.5 และน้อยที่สุดอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 6.1

ในกลุ่มเด็กอายุ 3.0 – 3.11 ปี มีอัตราฟันผุ ร้อยละ 74.3 เด็กมีระดับความรุนแรงของสภาวะฟันผุอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด ร้อยละ 35.2 รองลงมาอยู่ในระดับปกติ ร้อยละ 25.7 และระดับต่ำ ร้อยละ 21.0 และน้อยที่สุดอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 18.1

ในกลุ่มเด็กอายุ 4.0 – 5.0 ปี มีอัตราฟันผุร้อยละ 78.6 เด็กมีระดับความรุนแรงของสภาวะฟันผุอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 37.5 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 27.1 และระดับปกติ ร้อยละ 21.4 และน้อยที่สุดอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 13.2

ตารางที่ 9 สภาวะฟันผุ (dmft) ของกลุ่มตัวอย่างเด็กจำแนกรายซี่

ฟันซี่	จำนวนซี่ฟัน ทั้งหมด (ซี่)	จำนวน(ซี่)				ร้อยละ
		dt	mt	ft	dmft	
ฟันหน้าบน 53	257	19	0	0	19	7.4
52	257	83	1	0	84	32.7
51	257	142	1	0	143	55.6
61	257	141	2	0	143	55.6
62	257	78	0	0	78	30.4
63	257	18	0	0	18	7.0
รวม	1,542	481	4	0	485	31.5
ฟันหน้าล่าง 73	255	4	0	0	4	1.6
72	255	5	0	0	5	1.9
71	257	22	0	0	22	8.6
81	255	23	0	0	23	8.9
82	255	6	0	0	6	2.4
83	255	4	0	0	4	1.6
รวม	1,534	64	0	0	64	4.2
ฟันหลังบน 55	208	47	0	4	51	24.5
54	256	48	0	5	53	20.7
64	257	46	1	4	51	19.8
65	207	40	0	4	44	21.3
รวม	928	181	1	17	199	21.4
ฟันหลังล่าง 75	213	51	0	5	56	26.3
74	257	46	0	15	61	23.7
84	257	48	2	13	61	23.7
85	214	42	0	7	49	22.9
รวม	941	187	2	40	229	24.9
รวมทั้งหมด	4,945	913	7	57	977	19.8

จากตารางที่ 9 แสดงสภาวะฟันผุของกลุ่มตัวอย่างเด็ก พบว่าฟันหน้าบนมีความชุกมากที่สุด ร้อยละ 31.5 โดยพบในซี่ 51 และ 61 มากที่สุด ถึงร้อยละ 55.6 รองลงมาคือซี่ 52 ร้อยละ 32.7 และซี่ 62 ร้อยละ 30.5 ตามลำดับ

ในฟันหลังล่างพบสภาวะฟันผุเป็นอันดับสอง ร้อยละ 24.3 ส่วนฟันหลังบนเป็นอันดับสาม ร้อยละ 21.4 และน้อยที่สุดคือฟันหน้าล่าง ร้อยละ 4.2

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเด็กจำแนกตามอายุที่เลิกดูนมแม่

อายุ (ปี)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 12 เดือน (น้อยกว่า 1.0 ปี)	98	49.0
12 – 24 เดือน (1.0 – 2.0 ปี)	93	46.5
25 – 36 เดือน (2.0 – 3.0 ปี)	9	4.5
รวม	200	100

$$\bar{X} \pm SD = 13.4 \pm 7.8 \text{ เดือน}$$

จากตารางที่ 10 พบว่าเด็กเลิกดูนมแม่น้อยกว่า 12 เดือน มากที่สุด ร้อยละ 49.0 รองลงมาคือช่วงอายุ 12 – 24 เดือน ร้อยละ 46.5 ส่วนน้อยที่เลิกดูนมในช่วง 25 – 36 เดือน ร้อยละ 4.5 ซึ่งพบค่าเฉลี่ยของอายุที่เลิกดูนมแม่คือ 13.4 เดือน

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเด็กจำแนกตามอายุที่เลิกดูนมขวดนม

อายุ (ปี)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 12 เดือน (น้อยกว่า 1.0 ปี)	10	9.2
12 - 24 เดือน (1.0 – 2.0 ปี)	54	49.5
25 - 36 เดือน (2.0 – 3.0 ปี)	36	33.0
37 - 48 เดือน (3.0 – 4.0 ปี)	9	8.3
รวม	109	100

$$\bar{X} \pm SD = 25.6 \pm 9.8 \text{ เดือน}$$

จากตารางที่ 11 พบว่าเด็กเลิกดูนมขวดในช่วงอายุ 12 – 24 เดือน มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 25.6 เดือน และรองลงมาในช่วงอายุ 25 – 36 เดือน คิดเป็นร้อยละ 33.0 ส่วนในช่วงอายุที่เลิกดูนมขวดน้อยกว่า 12 เดือน และ 35 - 48 เดือนมีจำนวนใกล้เคียงกันคิดเป็นร้อยละ 9.2 และ 8.3 ตามลำดับ

**ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเด็กจำแนกตามความถี่ของพฤติกรรมนอนหลับ
คาชวณม**

อายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
เป็นประจำ	38	15.4
เป็นบางครั้ง	74	30.1
ไม่เคยเลย	134	54.5
รวม	246	100

จากตารางที่ 12 พบว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างเด็กที่ไม่เคยนอนหลับคาชวณมเลยคิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมาพบว่าเด็กนอนหลับคาชวณมเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 30.1 และนอนหลับคาชวณมเป็นประจำ ร้อยละ 15.4 ตามลำดับ

**ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองจำแนกตามความถี่ในการเติมสาร
ให้ความหวาน ในนมขวด**

อายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
เคยเกือบทุกครั้ง	1	0.4
เคยนานๆครั้ง	34	13.8
ไม่เคยเลย	211	85.8
รวม	246	100

จากตารางที่ 13 พบว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง ไม่เคยเติมสารให้ความหวานลงในนมขวดเลยมีร้อยละ 85.8 เคยนานๆ ครั้ง ร้อยละ 13.8 และมีน้อยมากที่เกือบทุกครั้งเพียงร้อยละ 0.4

**ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองจำแนกตามความถี่ในการใส่
เครื่องดื่มรสหวานลงในขวดนม**

อายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
เคยเกือบทุกครั้ง	0	0
เคยนานๆครั้ง	175	71.1
ไม่เคยเลย	71	28.9
รวม	256	100

จากตารางที่ 14 พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองส่วนใหญ่เคยเติมเครื่องดื่มรสหวานลงในขวดนมมานานๆ ครั้งถึงร้อยละ 71.1 ไม่เคยเติมร้อยละ 28.9 และไม่มีผู้ปกครองที่เติมเกือบทุกครั้งเลย

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพโดยผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างเด็ก

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของชนิดของอาหารและเครื่องดื่มของกลุ่มตัวอย่างเด็ก (n=257)

ชนิดของอาหารและเครื่องดื่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นม		
นมจืด / นมรสธรรมชาติ	111	43.2
นมเปรี้ยว	55	21.4
นมผง	35	13.6
นมรสหวาน	33	12.8
นมถั่วเหลือง	22	8.6
นมข้นหวานตนเอง	1	0.4
เครื่องดื่มรสหวาน		
ไม่ได้ดื่มชนิดไหนเป็นประจำ	110	42.8
นมเปรี้ยวรสต่าง ๆ	109	42.4
น้ำหวานกลิ่นผลไม้	18	7.0
อื่น ๆ	13	5.1
น้ำอัดลม	7	2.7
ขนม		
ไม่ได้กินชนิดไหนเป็นประจำ	121	47.1
ขนมกรุบกรอบ มาม่าซองเล็ก	85	33.1
ขนมปังมีไส้ ขนมปังปิ้ง	21	8.1
ลูกอม ลูกกวาด หมากฝรั่ง	12	4.7
อื่น ๆ	10	3.9
ขนมไทย	8	3.1

จากตารางที่ 15 พบว่าเด็กนิยมกินนมจืดหรือนมรสธรรมชาติสูงสุดคิดเป็น ร้อยละ 43.2 รองลงมาเป็นนมเปรี้ยว ร้อยละ 21.4 นมผง ร้อยละ 13.6 นมรสหวาน ร้อยละ 12.8 นมถั่วเหลือง ร้อยละ 8.6 และนมข้นหวานตนเองน้อยที่สุด ร้อยละ 0.4

พบว่าเด็กไม่ได้ดื่มนมเครื่องดื่มนมรสหวานชนิดไหนเป็นประจำทุกวันหรือเกือบทุกวันถึงร้อยละ 42.8 นิยมดื่มนมเปรี้ยวเป็นประจำถึงร้อยละ 42.4 น้ำหวานกลิ่นผลไม้ ร้อยละ 7.0 และอื่น ๆ ร้อยละ 3.1 ส่วนน้ำอัดลมน้อยที่สุด ร้อยละ 2.7

เด็กไม่ได้กินขนมชนิดไหนเป็นประจำทุกวันหรือเกือบทุกวันถึงร้อยละ 47.1 นิยมกินขนมกรุบกรอบหรือมา้าของเล็กที่สุด ร้อยละ 33.1 ขนมปังมีไส้หรือขนมปังปิ้ง ร้อยละ 8.2 ลูกอม ลูกกวาด หมากฝรั่ง ร้อยละ 4.7 ส่วนขนมอื่น ๆ และขนมไทยน้อยที่สุดใกล้เคียงกัน ร้อยละ 3.9 และ 3.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเด็กจำแนกตามเวลาในการบริโภคอาหารและเครื่องดื่ม (n = 257)

การบริโภค	ประเภทอาหารและเครื่องดื่ม		
	นม	เครื่องดื่มรสหวาน	ขนม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
เวลาที่บริโภคเป็นประจำ			
ไม่ดื่มนม	19(7.4)	0	N/A
พร้อมมื้ออาหาร	180 (70.0)	137 (53.3)	137 (53.3)
ระหว่างมื้ออาหาร	0 (0)	2 (0.8)	72 (28.0)
ก่อนนอน	0 (0)	90 (35.0)	12 (4.7)
พร้อม และ ระหว่างมื้ออาหาร	29 (11.3)	19 (7.4)	26 (10.0)
พร้อมมื้ออาหาร และ ก่อนนอน	0 (0)	6 (2.3)	8 (3.1)
ระหว่างมื้ออาหาร และ ก่อนนอน	0 (0)	3 (1.2)	1 (0.4)
พร้อมมื้ออาหาร ระหว่างมื้ออาหาร และ ก่อนนอน	29 (11.3)	0 (0)	1 (0.4)

จากตารางที่ 16 พบว่าเวลาที่เด็กดื่มนมเป็นประจำ 3 เวลาตามลำดับคือ พร้อมมืออาหารมากที่สุด ร้อยละ 70.0 รองลงมาคือ พร้อมมืออาหาร และระหว่างมืออาหารซึ่งเท่ากันกับ พร้อมมืออาหาร และก่อนนอน ร้อยละ 11.3

เวลาที่เด็กดื่มเครื่องดื่มรสหวานเป็นประจำ 3 เวลาตามลำดับ คือ พร้อมมืออาหาร ร้อยละ 53.3 ก่อนนอน ร้อยละ 35.0 พร้อมมืออาหารและระหว่างมืออาหาร ร้อยละ 7.4 ตามลำดับ

เวลาที่เด็กกินขนมเป็นประจำ 3 เวลา ตามลำดับ คือ พร้อมมืออาหารมากที่สุดร้อยละ 53.3 รองลงมาคือ ระหว่างมืออาหาร ร้อยละ 28 พร้อมมืออาหาร และระหว่างมืออาหาร ร้อยละ 10.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเด็กจำแนกตามความถี่ และพฤติกรรมหลังการบริโภคอาหารและเครื่องดื่ม (n = 257)

การบริโภค	ประเภทอาหารและเครื่องดื่ม		
	นม	เครื่องดื่มรสหวาน	ขนม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)
ความถี่ในการบริโภคใน 1 วัน			
1 ครั้ง	-	150 (58.4)	55 (21.4)
2-3 ครั้ง	-	95 (37.0)	154 (51.3)
มากกว่า 3 ครั้ง	-	7 (2.7)	48 (16.0)
บอกไม่ได้ เพราะไม่ได้บริโภคเป็นประจำ	-	5 (1.9)	0
พฤติกรรมหลังการบริโภคเป็นประจำ			
ดื่มน้ำตาม	145 (56.4)	104 (40.5)	130 (50.6)
บ้วนปาก	30 (11.7)	127 (49.4)	N/A
แปรงฟัน	22 (8.6)	26 (10.1)	N/A
ไม่ทำอะไรเลย	60 (23.3)	0	92 (35.8)
บ้วนปากหรือแปรงฟันเป็นบางครั้ง	N/A	N/A	34 (13.2)
บ้วนปากหรือแปรงฟันเกือบทุกครั้ง	N/A	N/A	1 (0.4)
บ้วนปากหรือแปรงฟันทุกครั้ง	N/A	N/A	0

จากตารางที่ 17 พบว่าความถี่ในการบริโภคเครื่องดื่มรสหวานมากที่สุดคือ วันละ 1 ครั้ง ร้อยละ 58.4 รองลงมาวันละ 2 – 3 ครั้ง ร้อยละ 37.0 และมากกว่า วันละ 3 ครั้ง ร้อยละ 2.7

ความถี่ในการบริโภคขนมมากที่สุด คือ วันละ 2 – 3 ครั้ง ร้อยละ 51.3 รองลงมาคือ วันละ 1 ครั้ง ร้อยละ 21.4 และมากกว่าวันละ 3 ครั้ง ร้อยละ 16.0 ตามลำดับ

พฤติกรรมที่ทำหลังการบริโภคอาหารทั้ง 3 ชนิด คือ การดื่มน้ำ ซึ่งพบว่า หลังการบริโภคนม และขนมเด็กจะดื่มน้ำตามสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 56.4 และ 50.6 ตามลำดับ แต่หลังการดื่มเครื่องดื่มรสหวานเด็กจะบ้วนปากสูงสุดคิดเป็น ร้อยละ 49.4

ซึ่งหลังการบริโภคขนมนั้น พบว่าเด็กไม่ทำอะไรเลย รองลงมาจากการดื่มน้ำ คิดเป็นร้อยละ 23.3 ตามด้วยการบ้วนปาก ร้อยละ 11.7 และแปรงฟันน้อยที่สุด ร้อยละ 8.6

ส่วนหลังการบริโภคเครื่องดื่มรสหวาน เด็กจะดื่มน้ำตามรองจากการบ้วนปาก คิดเป็นร้อยละ 40.5 และแปรงฟันน้อยที่สุด ร้อยละ 10.1

และหลังการบริโภคนม พบว่า เด็กจะไม่ทำอะไรเลย รองลงมาจากการดื่มน้ำ โดยคิดเป็นร้อยละ 35.8 ส่วนการบ้วนปากและแปรงฟันเป็นบางครั้งนั้นไม่มาก คิดเป็นร้อยละ 13.2 และพบว่าเด็กจะบ้วนปากและแปรงฟันเกือบทุกครั้งน้อยที่สุด ร้อยละ 0.4

ตารางที่ 18 พฤติกรรมการกินผักและผลไม้ของกลุ่มตัวอย่างเด็ก (n = 257)

พฤติกรรมการกิน	ผัก	ผลไม้
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ไม่กินเลย	14 (5.4)	4 (1.6)
ไม่ได้กินทุกวัน หรือกินนาน ๆ ครั้ง	107 (41.6)	91 (35.4)
กินอย่างน้อยวันละ 1 มื้อ ทุกวัน	136 (52.9)	148 (57.6)
กินวันละ 2 – 3 มื้อ ทุกวัน	0	14 (5.4)

จากตารางที่ 18 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเด็กกินผักและผลไม้อย่างน้อยวัน 1 มื้อทุกวันเป็นจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 52.9 และ 57.6 ตามลำดับ ส่วนเด็กที่ไม่ได้กินทุกวัน หรือกินนาน ๆ ครั้ง รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 41.6 และ 35.4 ตามลำดับ และเด็กไม่กินผักเลย คิดเป็นร้อยละ 5.4 และ ไม่กินผลไม้และร้อยละ 1.6 ในขณะที่มีจำนวนเด็กของถึงร้อยละ 5.4 ที่กินผลไม้วันละ 2–3 มื้อทุกวัน

ตารางที่ 19 การใช้ยาสีฟันในกลุ่มตัวอย่างเด็ก

การใช้ยาสีฟัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การใช้ยาสีฟัน		
ไม่ใช้ยาสีฟัน	6	2.3
ใช้ โดยที่เด็กบิบบยาสีฟันตามใจชอบ	27	10.5
ใช้ โดยผู้ปกครองเป็นคนบิบบยาสีฟันให้	224	87.2
รวม	257	100
ชนิดของยาสีฟัน		
ยาสีฟันสำหรับเด็ก	211	82.1
ยาสีฟันสำหรับผู้ใหญ่	7	2.8
ไม่แน่นอน (ใช้ยาสีฟันสำหรับเด็กบ้าง ใช้ยาสีฟันสำหรับผู้ใหญ่บ้าง)	33	13.1
รวม	251	100
ปริมาณยาสีฟันที่ใช้		
ปริมาณเท่าหัวเข็มหมุด	87	34.7
ปริมาณเท่าครึ่งหนึ่งของแปรงสีฟัน	105	41.8
ปริมาณเต็มขนแปรงสีฟัน	9	3.6
บอกไม่ได้ ปริมาณแต่ละครั้งไม่แน่นอน ไม่ได้สังเกต	50	19.9
รวม	251	100

จากตารางที่ 19 พบว่าในการแปรงฟันกลุ่มตัวอย่างเด็กส่วนใหญ่จะใช้ยาสีฟัน และผู้ปกครองเป็นคนบิบบให้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 87.2 รองลงมาเด็กจะบิบบยาสีฟันเอง ร้อยละ 10.5 และมีเล็กน้อยที่ไม่ได้ใช้ยาสีฟันในการแปรงฟันเลย ร้อยละ 2.3

เด็กใช้ยาสีฟันสำหรับเด็กเป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 84.1 รองลงมาเด็กจะใช้ทั้งยาสีฟันสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 13.1 และมีส่วนน้อยที่ใช้ยาสีฟันสำหรับผู้ใหญ่เลย ร้อยละ 2.8

ส่วนปริมาณของยาสีฟันที่ใช้ นั้น เด็กหรือผู้ปกครองจะใส่ประมาณครึ่งหนึ่งของแปรงสีฟัน คิดเป็นร้อยละ 41.8 รองลงมาคือใช้ประมาณเท่าหัวเข็มหมุด ร้อยละ 34.7 และมีร้อยละ 19.9 ที่ใช้ปริมาณที่ไม่แน่นอน และมีจำนวนเด็กน้อยที่สุดที่ใช้ปริมาณเต็มขนแปรงคิดเป็นร้อยละ 3.6

ตารางที่ 20 พฤติกรรมการแปรงฟันของกลุ่มตัวอย่างเด็ก

พฤติกรรมการแปรงฟัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุที่เริ่มแปรงฟัน		
อายุน้อยกว่า 1 ปี	29	11.3
อายุ 1.0 – 2.0 ปี	146	56.8
อายุ 2.1 – 3.0 ปี	56	21.8
อายุมากกว่า 3.0 ปี	20	7.8
ไม่แน่ใจ จำไม่ได้	6	2.3
การแปรงฟัน		
เด็กแปรงฟันเองทุกครั้ง	95	36.9
ผู้ปกครองแปรงให้ทุกครั้ง	19	7.4
เด็กแปรงเองบ้าง ผู้ปกครองแปรงให้บ้าง	103	40.1
เด็กแปรงเองทุกครั้ง ผู้ปกครองแปรงซ้ำให้เป็นบางครั้ง	40	15.6
วิธีการแปรงฟันของเด็ก		
ถูไปถูมา และปัดขึ้นปัดลง	149	58.0
ถูไปถูมาในแนวขวาง	68	26.5
ปัดขึ้นปัดลง	25	9.7
ไม่แน่ใจ ไม่ได้สังเกต	15	5.8
วิธีการแปรงฟันให้เด็กโดยผู้ปกครอง		
ไม่ได้แปรงให้เด็ก	91	35.4
ถูไปถูมา และปัดขึ้นปัดลง	120	46.7
ปัดขึ้น ปัดลง	21	8.2
ถูไป ถูมาในแนวขวาง	4	1.5
ไม่แน่ใจ แล้วแต่ความร่วมมือของเด็ก	21	8.2

จากตารางที่ 20 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเด็กจะเริ่มแปรงฟันในช่วงอายุ 1 – 2 ปี มากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 56.8 รองลงมาเป็นช่วงอายุ 2 – 3 ปี ร้อยละ 21.8 อายุน้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 11.3 และอายุมากกว่า 3 ปี ร้อยละ 7.8 ตามลำดับ

ส่วนในการแปรงฟันนั้นพบว่า มีจำนวนเด็กที่แปรงเองบ้างและผู้ปกครองแปรงให้บ้างมากที่สุด ถึงร้อยละ 40.1 รองลงมาคือ เด็กจะแปรงเองทุกครั้งถึงร้อยละ 37.0 ส่วนจำนวนเด็กที่แปรงเองทุกครั้ง และผู้ปกครองแปรงให้เป็นบางครั้งคิดเป็น ร้อยละ 15.6 และมีเด็กจำนวนน้อยที่สุดที่ผู้ปกครองแปรงให้ทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.4

วิธีการแปรงฟันของเด็กที่ทำมากที่สุด คือ การถูไปถูมาและปิดขึ้นปิดลงร้อยละ 58.0 รองลงมาคือ การถูไปถูมาในแนวขวาง ส่วนการปิดขึ้นปิดลงค่อนข้างน้อย ร้อยละ 9.7

วิธีการในการแปรงฟันให้เด็กของผู้ปกครองนั้นพบว่าจะใช้วิธีถูไปถูมาและปิดขึ้นปิดลงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมาเป็นการปิดขึ้นปิดลง ร้อยละ 8.2 และใช้วิธีถูไปถูมาในแนวขวางน้อยที่สุด ร้อยละ 1.6

ตารางที่ 21 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเด็กในการแปรงฟันช่วงเวลาต่างๆ (n= 257)

เวลาที่แปรงฟันเป็นประจำทุกวัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หลังตื่นนอนตอนเช้า	111	43.2
หลังอาหารเช้า	4	1.6
หลังอาหารกลางวัน	6	2.3
หลังอาหารเย็น	8	3.1
ก่อนนอน	4	1.6
รวมวันละ 1 ครั้ง	133	51.8
หลังตื่นนอนตอนเช้า และ หลังอาหารเช้า	2	0.8
หลังตื่นนอนตอนเช้า และ หลังอาหารกลางวัน	31	12.0
หลังตื่นนอนตอนเช้า และ หลังอาหารเย็น	11	4.3
หลังตื่นนอนตอนเช้า และ ก่อนนอน	47	18.2
หลังอาหารเช้า และ หลังอาหารเย็น	1	0.4
รวมวันละ 2 ครั้ง	92	35.7

ตารางที่ 21 (ต่อ)

เวลาที่แปร่งฟันเป็นประจำทุกวัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หลังตื่นนอนตอนเช้า หลังอาหารเช้า และหลังอาหารกลางวัน	1	0.4
หลังตื่นนอนตอนเช้า หลังอาหารเช้า และหลังอาหารเย็น	1	0.4
หลังตื่นนอนตอนเช้า หลังอาหารกลางวัน และหลังอาหารเย็น	6	2.3
หลังตื่นนอนตอนเช้า หลังอาหารกลางวัน และก่อนนอน	20	7.8
หลังตื่นนอนตอนเช้า หลังอาหารเย็น และก่อนนอน	1	0.4
หลังอาหารเช้า หลังอาหารกลางวัน และหลังอาหารเย็น	1	0.4
รวมวันละ 3 ครั้ง	30	11.7
หลังตื่นนอนตอนเช้า หลังอาหารเช้า หลังอาหารเย็น และก่อนนอน	1	0.4
รวมวันละ 4 ครั้ง	1	0.4
หลังตื่นนอนตอนเช้า หลังอาหารเช้า หลังอาหารกลางวัน หลังอาหารเย็น และก่อนนอน	1	0.4
รวมวันละ 5 ครั้ง	1	0.4

จากตารางที่ 21 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเด็กแปร่งฟันวันละ 1 ครั้งมากที่สุด ร้อยละ 51.8 โดยจะแปร่ง 3 เวลาตามลำดับดังนี้คือ หลังตื่นนอนตอนเช้ามากที่สุด ร้อยละ 43.2 รองลงมาเป็นตอนหลังอาหารเย็น ร้อยละ 3.1 หลังอาหารกลางวัน ร้อยละ 2.3

ส่วนกลุ่มตัวอย่างเด็กที่แปร่งฟันวันละ 2 ครั้งจะเป็นลำดับที่สอง ร้อยละ 35.7 โดยมีเวลาที่เด็ก 3 ลำดับคือ หลังตื่นนอนตอนเช้า และก่อนนอนมากที่สุด ร้อยละ 18.2 รองลงมาเป็นหลังตื่นนอนตอนเช้า และหลังอาหารกลางวัน ร้อยละ 12.0 ส่วนหลังตื่นนอนตอนเช้า และหลังอาหารเย็นนั้นคิดเป็น ร้อยละ 4.3 ตามลำดับ

ส่วนเด็กที่แปร่งฟันวันละ 3 ครั้งจะมีมากเป็นลำดับที่สาม ร้อยละ 11.7 โดยมีเวลาที่แปร่ง 3 เวลาตามลำดับ คือ หลังตื่นนอนตอนเช้า หลังอาหารกลางวัน และก่อนนอน มากที่สุดร้อยละ 7.8 รองลงมาเป็นหลังตื่นนอนตอนเช้า หลังอาหารกลางวัน และรองลงมาเป็นหลังอาหารเย็น ร้อยละ 2.3

ตารางที่ 22 พฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างเด็ก

พฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
การตรวจสุขภาพช่องปากของเด็กโดยผู้ปกครอง ไม่ได้ตรวจเลย	43	16.7
ตรวจบ้างแต่ไม่สม่ำเสมอ	165	64.2
ตรวจสม่ำเสมอ อย่างน้อยเดือนละครั้ง	49	19.1
รวม	257	100

จากตารางที่ 22 พบว่ามีจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองที่ตรวจสุขภาพช่องปากเด็กอย่างไม่สม่ำเสมอมากที่สุดร้อยละ 64.2 รองลงมาคือตรวจสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.1 และไม่ได้ตรวจเลย ร้อยละ 16.7

ตารางที่ 23 การพาเด็กไปรับบริการทันตกรรม

การพาเด็กไปรับบริการทันตกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคย	144	61.8
เคย	89	38.2
รวม	233	100

จากตารางที่ 23 พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.8 ไม่เคยพาเด็กไปรับบริการทันตกรรมเลย

ตาราง 24 ประสิทธิภาพในการรับบริการทันตกรรมของกลุ่มตัวอย่างเด็ก

การบริการทันตกรรม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ทันตกรรมป้องกัน		
ตรวจฟัน	58	65.2
การเคลือบฟัน	2	2.2
การเคลือบฟลูออไรด์	0	0
การตรวจฟัน และเคลือบฟลูออไรด์	1	1.1
รวม	61	68.5
การรักษาทางทันตกรรม		
อุดฟัน	5	5.6
ถอนฟัน	1	1.1
รักษาโพรงประสาทฟัน	0	0
อุดฟัน และถอนฟัน	1	1.1
รวม	7	7.9
ทันตกรรมป้องกัน และการรักษาทางทันตกรรม		
ตรวจฟัน และอุดฟัน	15	16.9
ตรวจฟัน อุดฟัน และถอนฟัน	1	1.1
ตรวจฟัน เคลือบหลุมร่องฟัน และอุดฟัน	3	3.4
ตรวจฟัน เคลือบฟลูออไรด์ และอุดฟัน	2	2.2
รวม	21	23.6
รวมทั้งหมด	89	100.0

จากตารางที่ 24 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเด็กเคยไปรับบริการทันตกรรมป้องกันมากที่สุดถึงร้อยละ 68.5 โดยเคยไปรับบริการตรวจฟันถึงร้อยละ 65.2 ส่วนการเคลือบหลุมร่องฟัน และการเคลือบฟลูออไรด์นั้นค่อนข้างน้อย ส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างเด็กที่เคยไปรับบริการทั้งทันตกรรมป้องกัน และทันตกรรมรักษามีจำนวนมากเป็นอันดับสอง คิดเป็นร้อยละ 23.6 โดยเคยไปตรวจฟันและอุดฟันสูงที่สุด ร้อยละ 16.9 ส่วนจำนวนเด็กที่เคยไปรับบริการรักษาทางทันตกรรมค่อนข้างน้อย ร้อยละ 8.8 โดยพบว่ามีการรับบริการอุดฟันมากที่สุด ร้อยละ 5.6

ส่วนที่ 4 ข้อมูลความสัมพันธ์ของระดับความรุนแรงของสภาวะฟันผุกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ
โดยผู้ปกครอง

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ของการบริโภคนมกับระดับความรุนแรงของสภาวะฟันผุ

การบริโภคนม	สภาวะฟันผุ (dmft)		P - value
	0	> 8	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
ชนิดของนม			
นมที่ผสมน้ำตาล	25 (32.1)	24 (70.6)	0.000***
- นมรสหวาน - นมชั้นหวานขงเอง - นมถั่วเหลือง - นมผง			
นมที่ไม่ผสมน้ำตาล	53 (67.9)	10 (29.4)	
- นมจืด/ นมรสธรรมชาติ			
รวม	78	34	
การเติมสารให้ความหวานลงในนมขวด			
เคยนาน ๆ ครั้ง	9 (12.2)	4 (11.8)	0.953
ไม่เคยเลย	65 (87.8)	30 (88.2)	
รวม	74	34	
การเติมเครื่องดื่มรสหวานลงในขวดนม			
เคยนาน ๆ ครั้ง	48 (64.9)	29 (85.3)	0.029**
ไม่เคยเลย	26 (35.1)	5 (14.7)	
รวม	74	34	
การหัดคายขวดนม			
เป็นประจำ	12 (24.5)	16 (61.5)	0.003**
ไม่เคยเลย	37 (75.5)	10 (38.5)	
รวม	41	26	
อายุที่เลิกดูดนมขวด			
น้อยกว่าขวบครึ่ง	14 (70.0)	3 (16.7)	0.001**
มากกว่าขวบครึ่ง	6 (30.0)	15 (83.3)	
รวม	20	18	

จากการวิเคราะห์ด้วยการทดสอบไคสแควร์ พบว่า ชนิดของนม การเติมเครื่องดื่มนรสหวาน ลงในขวดนม การลับคาขวดนม และอายุที่เล็กคุณนมขวด มีความสัมพันธ์กับระดับความรุนแรงของ สภาวะฟันผุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ของการบริโภคเครื่องดื่มรสหวานกับระดับความรุนแรงของสภาวะฟันผุ

การบริโภคเครื่องดื่มรสหวาน	สภาวะฟันผุ (dmft)		P - value
	0	> 8	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
ความถี่เฉลี่ยของการดื่มน้ำใน 1 วัน			
1 ครั้ง	50 (65.8)	22 (64.7)	0.912
2 – 3 ครั้ง	26 (34.2)	12 (35.3)	
รวม	76	34	
พฤติกรรมหลังดื่มน้ำเครื่องดื่มรสหวาน			
ดื่มน้ำ / แปรงฟัน	49 (62.8)	20 (58.8)	0.689
ไม่ทำอะไรเลย	29 (37.2)	14 (41.2)	
รวม	78	34	

จากการวิเคราะห์ด้วยการทดสอบไคสแควร์ (chi – square test) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่าง ความถี่ในการดื่มน้ำ และพฤติกรรมหลังการดื่มน้ำกับระดับความรุนแรงของสภาวะฟันผุของเด็กอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ของบริโภคนมกับระดับความรุนแรงของสถานะฟันผุ

การบริโภคนม	สถานะฟันผุ (dmft)		P - value
	0	> 8	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
ความถี่เฉลี่ยของการกินนมใน 1 วัน			
น้อยกว่า 3 ครั้ง	68 (87.2)	18 (52.9)	0.000**
มากกว่า 3 ครั้ง	10 (12.8)	16 (47.1)	
รวม	78	34	
พฤติกรรมหลังกินนม			
ไม่ทำอะไรเลย	19 (24.4)	15 (44.1)	0.037**
ดื่มน้ำ / แปรงฟัน / บ้วนปาก	59 (75.6)	19 (55.9)	
รวม	78	34	

จากการวิเคราะห์ด้วยการทดสอบไคสแควร์ (chi - square test) พบว่า ความถี่เฉลี่ยของการกินนมใน 1 วัน และพฤติกรรมหลังการกินนม มีความสัมพันธ์กับระดับความรุนแรงของสถานะฟันผุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการแปรงฟันกับระดับความรุนแรงของสถานะฟันผุ

การแปรงฟัน	สถานะฟันผุ (dmft)		P - value
	0	> 8	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
เด็กแปรงฟัน	24 (30.8)	18 (52.9)	0.026**
ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแปรง	54 (69.2)	16 (47.1)	
รวม	78	34	

จากการวิเคราะห์ด้วยการทดสอบไคสแควร์ (chi – square test) พบว่าการแปรงฟันของเด็กเองและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแปรงฟันมีความสัมพันธ์กับระดับความรุนแรงของสภาวะฟันผุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ตารางที่ 29 ความสัมพันธ์ของการตรวจฟันโดยผู้ปกครองกับระดับความรุนแรงของสภาวะฟันผุ

การตรวจฟันและการดูแลทันตสุขภาพ	สภาวะฟันผุ (dmft)		P - value
	0	> 8	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
การตรวจฟันโดยผู้ปกครอง			
ไม่ได้ตรวจ	13 (16.7)	15 (44.1)	0.007**
ตรวจ	65 (83.3)	19 (55.9)	
รวม	78	34	

จากการวิเคราะห์ด้วยการทดสอบไคสแควร์ (chi – square test) พบว่า การตรวจฟันโดยผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงของสภาวะฟันผุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)